

**Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“
įgyvendinimo priemonė VP1-3.1-ŠMM-07-K „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“**

**Informacija apie pasirašytas sutartis
(Visuotinės dotacijos III konkursas)**

Eil. Nr.	Paraiškos kodas	Projekto vykdytojas	Projekto pavadinimas	Bendra projekto vertė, Lt	Didžiausia tinkamų finansuoti lėšų suma, Lt	Projekto aprašymas
1	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-001	Vilniaus universitetas	Pilnas ultrasparchiųjų netiesinių šviesos ir medžiagos sąveikų charakterizavimas skaidriuose dielektrikuose infraraudonojoje spektro srityje	872144,15	840503,71	Teikiamo projekto tikslas yra visapusiškai charakterizuoti ultrasparchiąją netiesinę šviesos ir medžiagos sąveiką skaidriuose dielektrikuose infraraudonojoje spektro srityje. Numatoma pirmą kartą ištirti femtosekundinių šviesos gijų ir superkontinuumo generacijos bei momentinio medžiagos atsako dinamiką skaidriuose kietakūnėse terpėse, naudojant derinamo dažnio femtosekundinius impulsus. Keičiant impulsų bangos ilgį 800-2600 nm intervale, tikimės atskleisti esminius femtosekundinių šviesos gijų ir superkontinuumo generacijos skirtumus normalios, nulinės ir anomalios grupinių greičių dispersijos sąlygomis, o taip pat išsiaiškinti fizikinius vyksmus pereinant nuo daugiafotonės prie tunelinės medžiagos jonizacijos režimo. Planuojame susieti erdvėlaikines impulsų ir pluoštų transformacijas su indukuotais medžiagos lūžio rodiklio ir laisvųjų plazmos tankio pokyčiais, kurie yra svarbiausieji parametrai kiekybiškai nusakantys spinduliuotės energijos perdavimą skaidrioms medžiagoms.
2	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-002	Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas	Lietuvos ūkininkų ūkių veiklos efektyvumas po įstojimo į Europos Sąjungą: empirinė analizė taikant ribinius metodus ir veiksmingos žemės ūkio politikos formavimas	835306,37	824272,70	Projektu siekiama sukurti integruotos Lietuvos žemės ūkio sektoriaus efektyvumo analizės ir valdymo sistemą. Šio mokslinio tyrimo dėmesys daugiausia sutelkiamas į ūkininkų ūkius, vaidinančius svarbų vaidmenį žemės ūkio sektoriuje ir tuo pačiu palaikančius kaimo vietovių gyvybingumą. Dėl panašių studijų stokos Lietuvoje ypač pabrėžtinamas šio projekto būtinumas. Kita vertus, pasaulyje gamybos efektyvumo analizė atliekama visuose ekonomikos sektoriuose; tai reiškia, kad tam tikros verslo rūšies tvarių sprendimų priėmimui reikia atitinkamų paramos sistemų. Lietuvai integruojantis į Europos Sąjungą (ES) Lietuvos žemės ūkio sektorius smarkiai transformuojasi. Dėl šios priežasties svarbu išanalizuoti naujausias šio sektoriaus veiklos tendencijas ir tokiu būdu nustatyti pagrįstas politikos gaires. Vienas iš svarbiausių rodiklių, apibūdinančių ekonominę sektoriaus veiklą yra jo gamybos efektyvumas.
3	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-004	Vilniaus universitetas	Didelės apimties biologinių duomenų	988366,40	988366,40	Nuolat didėjantys biologinių duomenų kiekiai atveria naujas galimybes kompiuterinių metodų kūrimui ir tokių metodų taikymui konkrečioms

			panaudojimas naujam baltymų modelių vertinimo metodui kurti bei bakterijų ir virusų DNR replikacijos ir reparacijos sistemoms tirti			biologinėms problemoms tirti. Šiame projekte, panaudojant didelės apimties biologinius duomenis, bus siekiama sukurti naują metodą efektyvesniam baltymų struktūrinių modelių patikimumo vertinimui bei pagilinti žinias apie bakterijų ir virusų DNR replikacijos ir reparacijos sistemas. Efektyvus baltymų struktūrinių modelių patikimumo vertinimas yra būtina sąlyga tolesnei pažangai baltymų struktūros nusakymo srityje. Deja, tokių vertinimo metodų trūksta. Šiame projekte, panaudojus Voronojaus diagramą baltymo struktūros atvaizdavimui ir didelio skaičiaus baltymų erdvinės struktūros statistinę analizę, tikimasi sukurti trūkstamą efektyvų modelių vertinimo metodą. Žinias apie bakterijų ir virusų DNR replikacijos ir reparacijos sistemas numatoma pagilinti, išanalizavus pilnai nuskaitytus bakterijų ir virusų genomus bei juose koduojamus baltymus.
4	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-007	Vilniaus universitetas	Dviejų kanalų fotosistema supramolekulinių vamzdelinių polimerų pagrindu	999129,00	998838,53	Saulės energija yra potencialiai vienas iš labiausiai prieinamų energijos šaltinių ir yra laikoma viena realiausių alternatyvų iškastiniam kurui. Teikiamame projekte yra aprašomas naujas metodas fotoelementų konstravimui, įgalinantis išvengti daugybės standartinių organinių fotoelementų trūkumų. Pasiūlytas metodas leidžia formuoti itin tvarkias struktūras naudojantis santykinai nesudėtingais organiniais junginiais, užtikrinti efektyvią spinduliuotės sugertį keletu skirtingų chromoforų ir pasiekti molekulinio tikslumo supramolekulinę jungtį. Dviejų kanalų supramolekulinė jungtis leistų laisvai keisti chromoforų prigimtį ir kartu elektronines savybes. Projekte pasiūlytas naujas supramolekulinės jungties formavimo principas leis detaliau ištirti fotoelementų efektyvumo ir molekulinės architektūros tarpusavio sąryšį, nustatyti dėsningumus ir pasiūlyti būdus tolimesniam pastarųjų tobulinimui.
5	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-008	Lietuvos istorijos institutas	Lietuvos atsivertimas: pagonys barbarai tampa vėlyvųjų viduramžių krikščionimis	522604,57	505627,97	Parašyti, parengti spaudai ir anglų kalba išleisti dviejų autorių monografiją "The Conversion of Lithuania: from Pagan Barbarians to Late Medieval Christians ". Joje ketinama atskleisti Lietuvos krikščionėjimo procesą nuo XIII a. iki XV a. antrosios pusės, pradedant pirmaisiais bandymais įvesti krikščionių tikėjimą pagoniškoje Lietuvoje ir baigiant Lietuvos visuomenės krikščioniškų ir europietišκών socialinių fenomenų prigijimu Lietuvoje XV a. Tokio pobūdžio monografinio tyrimo, kuriame Lietuvos krikščionėjimo procesas būtų nagrinėjamas lotyniškosios ir graikiškosios (Bizantijos) civilizacijų įtampos lauke kol kas dar nėra. Parašyta ir išleista anglų kalba ši monografija užpildys spragą, taip mažindama akivaizdų kokybiškos lituanistinės literatūros stygių tarptautine anglų kalba.
6	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-011	Vilniaus universitetas	Kompleksiniai multiferoinių savybių tyrimai kompozituose ir	949240,18	949240,18	Šis projektas skirtas multifunkcionalių feroinių medžiagų - multiferoikų bei nanoferoikų elektrinių, elastinių bei magnetinių savybių tyrimams, jų funkcionalumo pagerinimui bei perspektyvų praktiniams taikymams atskleidimui.

			nanokeramikose			Projekto metu bus tiriami BaTiO ₃ pagrindu susintezuoti multiferoiniai kompozitai, nanoferinės BiScO ₃ -PbTiO ₃ keramikos dielektrine, ultragarsine bei Mesbauerio spektroskopijomis, atliekami feroelektrinės histerezės kilpų matavimai. Gauti rezultatai bus panaudoti teoriniam jų dielektrinių savybių modeliavimui apibendrintos efektyviosios terpės artinio, Briugeman'o ir kitais žinomais modeliais juos modifikuojant bei pritaikant projekte tiriamoms medžiagoms aprašyti.
7	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-014	Vilniaus universitetas	Gyventojų dislokacija ir jos politinis bei kultūrinis palikimas XX amžiaus Lietuvoje	571300,00	558655,60	Projekto tikslas - ištirti masinę gyventojų dislokaciją ir jos politinį ir kultūrinį palikimą XX-ojo amžiaus Lietuvoje. Tarp Pirmojo pasaulinio karo ir stalinistinio režimo žlugimo Lietuva, kurioje abu pasauliniai karai sukūrė milžinišką prievartos bangą, neteko maždaug trečdaliai gyventojų. Visuomenės raidą smarkiai veikė įvairių formų gyventojų dislokacija. Tremtis, karo netektys bei jų atmintis iki šiol yra vieni iš svarbiausių veiksnių formuojančių kolektyvinę visuomenės sąmonę, tapatybę bei valstybės politiką. Projektas remiasi nuostata, kad genocidas, deportacijos, priverstinės evakuacijos, valstybių sienų kaita, gyventojų išvargimai ir kolektyvizacija buvo vieni iš svarbiausių veiksnių ne tik griovusių, bet ir kūrusių šiuolaikinę Lietuvos visuomenę. Masinės gyventojų dislokacijos mastas yra gana plačiai žinomas. Tačiau mažiau tyrinėtas jos ilgalaikis poveikis visuomenės ir valstybės kūrimui, bendruomenių tapatybėms bei vietos politinei kultūrai.
8	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-015	Vilniaus universitetas	Keiskis arba mirk: oksidoreduktazių perkonstravimas	999857,31	999857,31	Šiuolaikinė chemija žengia į ekologiškos gamybos sritį. Norint tai pasiekti reikalingi nauji instrumentai – efektyvūs fermentai (biokatalizatoriai), tarp jų oksigenazės. Heterociklus atakuojančios oksigenazės, dėl nepakankamų žinių apie jų įvairovę ar struktūrą, tinkamų mutantų konstravimo ir atrankos būdų trūkumo, baltymų komercinio neprieinamumo, dar nėra plačiai taikomos. CHORD projekto tikslas – naujų oksidoreduktazių, tinkamų cheminei sintezei, kūrimas, konstravimas ir panaudojimas regioselektyviam piridino žiedo hidrosilininimui. Panaudojant originalią metodų kombinaciją bus sukurta naujų biokatalizatorių (oksidoreduktazių) įrankinių, tinkamų žaliajai chemijai, konstravimo platforma, kurios taikomumas bus patikrintas sintetinant nukleotidų ir nukleozidų analogus. CHORD – tarpdisciplininis projektas, kuris sudarys sąlygas tobulėti jo vykdytojams labai svarbioje biotechnologijų srityje – biokatalizėje, o ateityje sukauptas žinias panaudoti šios srities specialistų rengimui.
9	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-016	Valstybinis mokslinių tyrimų institutas	Fundamentiniai ir taikomieji žmogaus mezenchiminių kamieninių ląstelių	999104,84	996674,22	Sutariama, kad potencialios žmogaus kamieninių ląstelių panaudojimo galimybės įvairių ligų gydymui yra praktiškai neribotos. Todėl pastaraisiais metais buvo inicijuota nemažai iki klinikinių ir klinikinių studijų, kurių metu kamieninės ląstelės buvo naudojamos terapiniams tikslams. Šių studijų rezultatai parodė, kad

		Inovatyvios medicinos centras	sekretomo tyrimai			daugeliu atvejų teigiamą terapinį efektą sąlygojo kamieninių ląstelių produkuojami parakrininiai ir (ar) humoraliniai veiksniai. Manoma, kad kamieninių ląstelių produkuojami faktoriai ateityje gali būti sėkmingai naudojami terapiniams tikslams. Todėl teikiamo projekto vykdymo metu ketiname iširti žmogaus mezenchiminių kamieninių ląstelių (MKL) sekretuojamų faktorių panaudojimo galimybes terapijos tikslams. Projekto vykdymo metu tirsime MKL sekretomo sudėtį ir jo pokyčius veikiant stresui, taip pat sukursime naują MKL sekretuojamų faktorių surinkimo, imobilizavimo ir terapinio panaudojimo technologiją.
10	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-021	Lietuvos istorijos institutas	Lietuvos pajūrio neolitizacija	998517,91	990565,45	Projekto tikslas yra atnaujinti ir išplėtoti pajūrio Lietuvos ekosistemų neolitizaciją aiškinančią koncepciją atliekant gyvenviečių tinklo tyrimus pajūrio segmente tarp Palangos ir Būtingės, taip pat paleodietos tyrimus įvairiais bioarcheologiniais metodais. Tyrimų objektas - pereinamasis laikotarpis iš medžiotojų-rankiotųjų ekonomikos į gamybinį ūkį, 4000-1800 m.pr.Kr.. Archeologiniais tyrimais bus nustatytos priešistorinių gyvenviečių sistemos ir jų kaita, bioarcheologiniais tyrimais siekiama nustatyti priešistorinės mitybos struktūrą ir jos raidą. Klausimai, kada perėjimas į gamybinį ūkį prasidėjo ir kaip vyko, kokia reikšmė buvusi pirmųjų kultūrinių augalų ir gyvulių tikėtina mišrioje ekonomikoje, kaip ekonomikos pokyčiai susiję su socialine sąranga, ideologijos ir galbūt etniškumo bei religijos transformacijomis, kokia įtaka mainų, mobilumo ir migracijų, kokia inovacijų, galėtų būti keliami turtingo biotopo gėlavandenių ekosistemų, besikeičiančio klimato ir kraštovaizdžio fone.
11	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-025	Mykolo Romerio universitetas	Paradigminiai šiuolaikinės Lietuvos visuomenės mąstymo pokyčiai ir europinė erdvė	973727,00	925972,25	Tikslas yra iširti visuomenės mąstymo lūžius šiuolaikinėje Lietuvoje sąryšyje su europine erdve. Tyrimo uždaviniai: tirti dabarties mąstymo paradigminius pokyčius, Lietuvos visuomenei įsiliejant į Vakarų pasaulį; apžvelgti naujųjų visuomenės mąstymo poslinkių ryšį su globalizacija ir Europos integracija; nagrinėti virtualaus pasaulio poveikį sąmonei bei savimonei; išanalizuoti vienmačio žmogaus fenomeną, atsirandantį globalizacijos erdvėje. Mokslinio tyrimo idėja kilo iš supratimo, jog šiuolaikinės visuomenės dinamiškumas, procesų greitis, pasaulėjautos ir pasaulėžiūros permainos, vertybių nepastovumas reikalauja iš filosofijos didelių pokyčių, kad ji gebėtų paaiškinti minimus procesus ir jiems daryti įtakos. Idėją sužadino pasitikėjimas šiuolaikiniais filosofiniais žmogaus ir visuomenės tyrimo metodais, suteikiančiais galimybę iširti paradigminius visuomenės mąstymo pokyčius.
12	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-030	Mykolo Romerio universitetas	Socialinių technologijų įtaka kolektyvinio intelekto vystymui	995997,00	995997,00	Projekto idėja atspindi Europos Komisijos rekomendacijas, išdėstytas 2013 m. programoje "Informacinių ir komunikacinių technologijų plėtra". Mokliškai pagrįstų socialinių technologijų (ST) poreikis visuomenėje auga ir jų vystymas daro poveikį politikai, skatinamas ekonominis vystymasis bei teigiami socialiniai

			tinklo visuomenėje			pokyčiai, todėl projekto tikslas yra pasiūlyti vadybinius, organizacinius ir teisinius sprendimus bei priemones, kurios stimuliuotų, paremtų inovatyvių socialinių technologijų pagrindu veikiančius tinklus (platformas), tam kad būtų plėtojamas ir skatinamas modernios visuomenės kolektyvinis intelektas (KI) ir sąmoningumas, būtų sudaromos prielaidos socialiniams pokyčiams tinklo visuomenėje įgyvendinti.
13	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-032	Mykolo Romerio universitetas	Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybės matavimo rodiklių sistemos ir vertinimo modelio sukūrimas	999003,68	921043,11	Pasaulio mokslininkų (Nobelio premijos laureatų Josefo Stiglitzo, Amarty Seno, Paulo Krugmano bei žinomų ekonomistų Ž. Fitoussi, N. Rubini, J. Galbraitho, R. Reicho) vyraujančios pasaulyje ekonominės paradigmos kritika ir išvados dėl ekonominės socialinės pažangos matavimo skamba kaip iššūkis ligi šiol priimtai ekonomikos plėtros vertinimo rodiklių sistemai – bendrieji ekonomikos rodikliai, tokie kaip BVP, infliacija, biudžeto deficitas toli gražu neatspindi tikrosios šalies ekonomikos padėties. Realiąją ekonomikos būklę ir ekonominės politikos efektyvumą parodo žmonių gyvenimo gerovės, gyvenimo kokybės indikatoriai. Spartus šalies makroekonominių rodiklių augimas dažnai nevirsta visuomenės gerove, nepagerina daugumos gyventojų – vidurinėsios klasės bei atskirų socialinių grupių gyvenimo kokybės. Todėl, vertinant šalies ekonomikos būklę, siūloma vietoje į makroekonomikos laimėjimus nukreiptos statistikos taikyti gyventojų kokybę (toliau - GK) atspindinčią rodiklių sistemą.
14	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-038	Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras	Ultraspartūs disipaciniai vyksmai nanometrinėse protakose	873406,72	862590,72	Elektronikoje plačiai naudojamos nanometrinio storio protakos, kuriose tam tikromis sąlygomis reiškiasi plazminiai svyravimai ir bangos. Kadangi Ramano sklaidos anti-Stokso linijos intensyvumas yra proporcingas tūriui, tai, tiriant pavienę nanometrinio storio protaką sužadavimo–zondavimo metodu, jautris beveik visada būna nepakankamas, ypač jei reikalinga femtosekundinė skyra. Tuomet pirmenybė teikiama fliuktuaciniam metodui. Karštųjų fononų pusamžio priklausomybė nuo elektronų temperatūros ir tankio turi rezonanso bruožų; ji lemia nitridų įvairialyčių tranzistorių veikimo spartą, fazinius triukšmus, senėjimą. Taigi, šio rezonanso prigimtis yra pamatinė, ji sietina su sklaida, kurią sukelia papildomos rezonansinės sklaidos šaltinis lemiantis 100–200 fs vidutinę elektronų laisvo lėkio trukmę ir atitinkamą judesio kiekio relaksacijos spartą. Taigi, karštųjų elektronų fliuktuacijų tyrimai gali būti naudingi atskleidžiant šios ultrasparčios relaksacijos prigimtį.
15	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-039	Vilniaus universitetas	Nevaisingumo rizikos diagnostika ir gydymas vaikams sergantiems kriptorchizmu	715064,35	695705,62	Mokslinis projektas tiriant nevaisingumo rizikos paplitimą, priežastis ir gydymą berniukams su nenusileidusiomis sėklidėmis. Įsisavinus unikalią mokslinio tyrimo vadovo patirtį, numatoma tirti sėklidžių biopsinę medžiagą, gautą nuleidimo operacijos metu. Mikroskopinio tyrimo metodu nustatytus germinacinių ląstelių išsivystymą, taip pat genetinio ir imunohistocheminio tyrimų pagalba bus diagnozuojama nevaisingumo rizika suaugus. Šioje srityje pasaulyje atlikta labai

						mažai tyrimų ir beveik visi jie iš vieno, mokslinės grupės vadovo, centro. Trūksta vertingos mokslinės informacijos multicentrinio pagrindimo.
16	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-041	Vilniaus universitetas	Naujųjų arterinių žymenų prognostinės vertės, numatant kairiojo skilvelio diastolinės disfunkcijos atsiradimą ir progresavimą bei kardiovaskulinius įvykius, tyrimas	999291,73	995191,73	Tyrimai rodo, kad širdies ir kraujagyslių ligos prasideda nuo arterijų sienelės funkcijos sutrikimo – endotelio disfunkcijos ir arterijų standumo padidėjimo. Arterinė hipertenzija ir susijusių rizikos veiksnių kombinacijos, kaip metabolinis sindromas (MetS), skatina ankstyvą arterijų pažeidimą ir ilgai nei atsirandantį arterijų sienelės storėjimą bei širdies raumens atsipalaidavimo sutrikimą, sąlygojančią diastolinį širdies nepakankamumą(DŠN). DŠN apima 50% visų širdies nepakankamumo atvejų, tačiau dažnai neatpažįstamas ir nedidai diagnozuojamas. Dėl nepakankamai ištirtų patogenetinių mechanizmų, DŠN gydymo galimybės yra menkos. Taigi, hipertenzijos, metabolinio sindromo, arterijų standumo, diastolinės disfunkcijos ir kardiovaskulinės rizikos tarpusavio ryšių nustatymas padėtų sukurti terapines strategijas, kurios taikytųsi į reikšmingiausias patogenetines grandis ir efektyviausiai užkirstų kelią širdies ir kraujagyslių ligų vystymuisi.
17	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-042	Vilniaus universitetas	Organizacijų etikos poveikis organizacinio novatoriškumo transformavimui(si) į darnias inovacijas	804733,88	795815,39	Tyrimu keliamas tikslas – ištirti, kaip organizacijų etika gali daryti poveikį novatoriškumo transformavimui(si) į darnias inovacijas. Jis suponuoja 2 uždavinius: 1) ištirti organizacijų etikos poveikį organizaciniam novatoriškumui ir 2) ištirti organizacijų etikos ir organizacinio novatoriškumo sąveikos poveikį darnių inovacijų plėtrai. Uždavinius įgyvendins 5 tyrėjų komanda, kuri atliks 5 veiklų grupes: taikydama kiekybinius ir kokybinius tyrimo metodus i) pagal adaptuotą metodologiją ištirs organizacijų etikos ir organizacinio novatoriškumo sąveiką tyrimas Lietuvoje, ii) palygins tyrimų Lietuvoje ir Suomijoje rezultatus, iii) organizacijų etiką taikančiose organizacijose atliks darnių inovacijų deskriptyvinį tyrimą pagal originaliai sukurtą metodologiją, iv) ištirs organizacijų etikos ir organizacinio novatoriškumo sąveikos poveikį darnioms inovacijoms ir v) apibendrins projekto rezultatus mokslo monografijoje ir paskelbs juos projekto konferencijoje.
18	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-044	Kauno technologijos universitetas	Daugia-analizinis baltymų struktūrinių ir vibracinių savybių charakterizavimas nano-sąsajose	931826,97	931826,97	Projekto tikslas – Multi-analizinis baltymų struktūrinių ir vibracinių savybių charakterizavimas nano-sąsajose, taikant kompleksinę super skiriamosios gebos fluorescencijos , nano-Ramano ir atominės jėgos mikroskopijos metodologiją, ir praktiškai patvirtinti projekto koncepciją , tiriant biologiškai reikšmingų baltymų sąveiką su lipidine membrana, nanodalelėmis ir lastelių membranomis.Savo tikslais ir uždaviniais projektas atitinka Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonės VP1-3.1-ŠMM-07-K „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai tikslus, uždavinius ir veiklas. Projektas prisideda prie Tyrėjų karjeros programos tikslų ir uždavinių bei priemonių 1.1 „Subsidijų Lietuvos aukšto tarptautinio lygio

						mokslininkams priemonė“ 1.2 „Subsidijų aukšto tarptautinio lygio mokslininkų pritraukimui ir reintegracijai priemonė“ įgyvendinimo.
19	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-050	Vilniaus universitetas	Istorinės demografijos tyrimai ir jų taikymas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žydų surašymų pavyzdžiu	964768,00	964768,00	Siekiami stiprinti istorinės demografijos tyrimų kryptį, suteikti jai taikomąjį pobūdį; keistis patirtimi, jaunos mokslininkus supažindinti su tyrimo metodais, jų taikymo galimybėmis; remiantis istorinės demografijos metodais ištirti 3 LDK žydų surašymus ir išanalizuoti jų duomenis. ES lėšos užtikrintų sąlygas tirti didelį šaltinių masyvą, mokslininkams bendradarbiauti, įtraukti jaunos mokslininkus į akademinę darbo rinką, tyrimų rezultatų sklaidą. Šie tarpdisciplininiai tyrimai leidžia pažinti visuomenės formavimosi procesus, nustatyti atskirų jos grupių charakteristikas, santykių su dominuojančiomis grupėmis, rekonstruoti gyventojų etninę, konfesinę, socialinę, šeimos, profesinę struktūrą, identifikuoti urbanizacijos, migracijos eigą. Projektas apima XVIII a. LDK žydų surašymų istorinį, demografinį ir socialinės struktūros tyrimą, skatina naujos tyrimų krypties Lietuvoje kūrimąsi; įveda į mokslo apyvartą naujus duomenis, pildo kitus istorinius tyrimus.
20	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-051	Vilniaus universitetas	Išsamus biožymenų raiškos intranavikinio heterogeniško įvertinimas skaitmeninės imunohistochemijos vaizdo analizės būdu	914096,24	914091,59	Molekuliniai vėžio tyrimai atskleidė reikšmingą intranavikinę ląstelių populiacijų įvairovę. Be jos įvertinimo negalima sukurti patikimų vėžio prognostinių /prediktyvinių žymenų sistemų, reikalingų individualizuotai terapijai. Imunohistocheminiai (IHC) žymenys plačiai taikomi vėžio patologijos tyrimuose ir leidžia analizuoti erdvinius intranavikinės jų raiškos aspektus, tačiau jų vizualus pusiau kiekybinis vertinimas nėra pakankamas pokyčiams objektyvizuoti. Vis plačiau taikomos skaitmeninės analizės sistemos, įgalinančios tikslesnį ir kiekybinį, tačiau kol kas paskelbti tik pavieniai bandymai įvertinti ir erdvinį žymenų raiškos pasiskirstymą naviko audinyje.
21	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-052	Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios Medicinos centras	Alveolinio plaučių audinio in vitro modelis natūraliame karkase: mezenchiminių kamieninių ląstelių įtaka emfizemos reparacijai	999740,00	999740,00	Siekiami sukurti nesudėtingą ir in vivo situaciją maksimaliai atkartojantį alveolinio plaučių audinio modelį, skirtą įvairiems in vitro tyrimams. Modelio pagrindui bus naudojamas natūralus, patologoanatominiame laboratorijoje gaunamas, liekamasis, tos pačios rūšies genetinės struktūros (žmogaus) plaučių audinys, vėliau paverčiamas beląsteline matrica. Mus domina lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL), o tiksliau emfizemos, metu vykstanti degeneracija ir pažeisto audinio atsikūrimo procesai. Nereguliuojamo uždegimo suardyta elastinė pamatinė alveolių struktūra ir tai lydintis epitelio ir endotelio ląstelių netekimas sudaro emfizemos substratą. Būtent tokią situaciją siekiame atkurti modelyje bei įvertinti regeneracijos galimybes. Tirsime, ar progenitorinės ląstelės - mezenchiminės kamieninės ląstelės (MKL) - integruojasi į epitelį mūsų modelyje, ar įgyja epiteliumi būdingų bruožų, ar epitelio augimas ir vientisumas gerėja dalyvaujant MKL ar jų sekrecijos produktams.

22	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-058	Vytauto Didžiojo universitetas	Lietuva karuose: kultūra, tapatybės, egzilis	993104,70	977164,35	Siekiama sukurti tarpdalykinę, tarpnacionalinę ir daugiakalbę platformą karo ir kultūros studijoms Lietuvoje ir tyrimais bei sklaida įsitraukti tarptautinį mokslinį kontekstą. Vakarų Europoje kolektyvinės pastangos tyrinėti karų dailę ir literatūrą jau tapo fundamentalia ir nuolat stiprėjančia kultūros analizės sritimi. Lietuvoje šios studijos tebėra užuomazgos stadijoje. Lietuvoje tokių studijų bandymai vis dar pasižymi fragmentiškumu, dalykiniais ir nacionaliniais atsiribojimais. Trūksta visapusiško ištyrimo, žvelgiant iš daugiatautės šalies istorijos ir kultūros polilogo perspektyvos. Mūsų projekto inovatyvumas tai, kad siekiama įveikti šiuos teorinius ir metodologinius trūkumus suburiant mokslininkus, dirbančius su skirtingomis karų periodų meno rūšimis. Kariavimas, masinis civilių naikinimas, gyventojų išvietinimas ir okupacijos lėmė, kad 20 a. Lietuva prarado trečdalį savo gyventojų. Karo metų kančios, žūtys, išlikimas, egzilis ir pokarinis atsinaujinimas tapo kertinėmis temomis šalies ir jos pasaulinės diasporos kultūroje. Nežiūrint bendrų praradimo, traumos paradigmų, vietinė patirtis, atmintis ir karo naratyvai remiasi skirtingais nacionaliniais, etniniais ir ideologiniais pagrindais, o kultūros tyrėjai tam dar neskyrė pakankamai dėmesio. Karo ir kultūros sąveikos Lietuvoje sukūrė žymiai sudėtingesnį paveikslą, negu gali apimti pavienis menininkas, atskiras meno laikotarpis ar vienas tautinis kanonas. Suvokdami atskirų, autonominių tyrimų ribotumą, bus daromas jungtinis, tarpdalykinis trijų dalių tyrimas, grįstas 20 a. karų Lietuvoje seka: 1) Ryšių tarp vokiečių okupacijos ir daugiatautės kultūrinės Lietuvos raidos Pirmojo Pasaulinio karo metais, tyrimas; 2) Vietinių kultūrų, jų bendrumų, sąveikų ir įtampų regione sovietų ir nacių okupacijų metais, tyrimas; 3) Meno, atspindinčio karo ir egzilio traumas Lietuvos etninėse diasporose po Antrojo pasaulinio karo, tyrimas.
23	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-060	Lietuvos edukologijos universitetas	Investavimo strategijos nedidelei šaliai parengimas, siekiant universalaus plėtros tvarumo	981324,12	974705,91	Pirma, užsitęsęs ekonomikos nuosmukis sąveikoje su kitais negatyviais globalizacijos momentais priminė nedidelėms šalims, tame tarpe ir ES šalims, tiesa, kad siekiant – išlikti politiškai, teritoriškai ir ekonomiškai savarankiškoms valstybėms ilgame laikotarpyje bus reikalingos papildomos ir labai įžvalgios pastangos. Savo ruožtu ir ES tvarios plėtros sėkmė susidūrė su būtinybe garantuoti kiekvienai savo narei reikiamo efektyvumo ir patikimumo plėtros galimybių standartus. Antra, aktyviai formuojasi plėtros tvarumo mokslas, kuris jau dabar gali tapti ta ideologija, kuria būtų grindžiama pasirinktos šalies ar jų grupės tvarios plėtros strategija. Trečia, investavimo strategijos valdymas neapibrėžties sąlygomis pasiekė tą lygį, kad įžvalgus investavimas, plačiąja šio termino prasme, gali garantuoti pasirinktos šalies plėtros tvarumo strategijos įgyvendinimą. Galiausiai, idėja subūrė mokslininkus, kurie bendra patirtimi ir kvalifikacija galėtų įgyvendinti projekto siekius.

24	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-063	Kauno technologijos universitetas	Socialinių sistemų sumanus vystymas	830693,89	829971,48	Projektas skirtas kompleksinei socialinių mokslų problemai spręsti. Sumanaus vystymosi ir vystymo terminas į socialinių mokslų ir praktikos erdvę perkeltas iš technologijos mokslų tik 2008 m. Nemažai autorių gilinaisi į atskirus šios problemos aspektus, tačiau sisteminių tyrimų sunku aptikti, nėra sukurta sumanaus vystymo teorinės koncepcijos. Projektu siekiama pasiūlyti teoriškai pagrįstą ir tarptautine gerąja praktika patvirtintą socialinių sistemų (šalis, miestas, regionas, visuomenė, ekonomika) sumanaus vystymo koncepciją ir jo vertinimo metodologiją. Tyrimo problema yra tarpkryptinė ir tarpdalykinė, integruojanti skirtingų mokslo sričių žinias, todėl ir projekto tyrėjų grupė surinkta tokiu principu. Joje yra vadybos, ekonomikos, viešojo administravimo, informacinių technologijų ekspertai bei doktorantai.
25	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-067	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras	Miškų tvarkymo darnumo ekonominis vertinimas	587708,00	485442,20	Darnus miškų tvarkymas (sustainable forest management) reiškia, kad miškai ir miško žemės valdomos ir naudojamos taip, kad būtų palaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, atkūrimo galimybės, gyvybingumas ir potencialas dabar ir ateityje atlikti ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietiniame, nacionaliniame ir globaliame lygmenyse, nedarant žalos kitoms ekosistemoms (H1 rezoliucija)]. Miškų tvarkymo darnumas vertinamas pagal kriterijus ir rodiklių sistemą (Europinėje sistemoje yra 6 kriterijai ir 35 rodikliai). Jie apibūdina atskirus darnumo požymius. Tačiau nėra apibendrinančio ekonominio vertinimo. Visos miško funkcijos (ekonominės, ekologinės ar socialinės) gali būti ekonomiškai įvertintos. Tai sudaro prielaidas miškų tvarkymo darnumui ekonomiškai vertinti. Tyrimų tikslas – sukurti miškų tvarkymo darnumo įvertinimo metodiką, paremtą jų daugiafunkciškumo ekonominiu vertinimu.
26	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-069	Šiaulių universitetas	Genetinio imlumo sunkiam alerginiam rinitui tyrimas	999304,60	998684,60	Alergija yra dažna liga. Paveldimumas ir aplinkos poveikis gali skatinti polinkį sirgti alergija. Apytiksliai paskaičiuota, kad 1/3 žmonių yra alergiški nuolatos ir ne mažiau kaip 3/4 žmonių alerginė reakcija pasireiškė bent kartą gyvenime. Vakarų šalyse 20% žmonių kasmet kenčia nuo alerginio rinito. Alerginis kvėpavimo takų uždegimas, atsiranda, kai jautrią imuninę sistemą turintis asmuo įkvėpia alergeną (pvz., žiedadulkes). Mūsų bendromis pastangomis bus siekiama identifikuoti genetinius veiksnius, sąlygojančius sunkią alerginio rinito formą, kartu atsižvelgiant į asmens imlumą alergijai, sveikatos būklę ir aplinkos veiksnius.
27	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-073	Vytauto Didžiojo universitetas	Suaugusiųjų bendrųjų kompetencijų lavinimo tyrimų ir plėtros platforma	652044,65	650092,32	Visuomenės senėjimas ir didėjantis darbo jėgos trūkumas reikalauja ieškoti būdų, kaip padėti suaugusiesiems ilgiau išlikti darbo rinkoje. Šie procesai ir ekonominė globalizacija taip pat intensyvina konkurenciją dėl darbo vietų ir reikalauja nuolat prisitaikyti prie veiklos kaitos. Todėl bendrosios kompetencijos (toliau-BK) tampa itin reikšmingu veiksniu, kuris lemia suaugusiųjų galimybes dalyvauti

						kuriant valstybės piliečių gerovę, projektuojant savo karjerą. Bendrųjų kompetencijų lavinimas ir mobilizavimas tampa svarbiu piliečių, verslo ir valstybės uždaviniu. Tačiau kol kas trūksta moksliniais tyrimais pagrįstos informacijos apie bendrųjų kompetencijų lavinimo būklę, problemas ir galimybes Lietuvoje.
28	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-074	ISM Vadybos ir ekonomikos universiteta, UAB	Internacionalizacijos procesas ir eksporto rezultatyvumas: pasirinktų Lietuvos aukštųjų technologijų ir tradicinės pramonės šakų tyrimas	536029,00	536029,00	Šio tyrimo tikslas yra sukurti teoriją, paaiškinančią įmonių veikiančių po-socialistinės ekonomikos kontekste, internacionalizaciją. Tyrimas užpildo ženklų spragą šioje tyrimų srityje ir ketina įnešti ženklų indėlį į bendrą įmonių internacionalizacijos tyrimų sritį. Pirma, šis tyrimas atskleis veiksnius, kurie leidžia prognozuoti įmonių įsikūrusių po-socialistinėse šalyse internacionalizaciją. Antra, jis sieks nustatyti jau įvykusio internacionalizacijos proceso poveikį įmonės veiklai ir rezultatams, tokiu būdu praplečiant įmonės internacionalizacijos tyrimus ir įnešant naują mokslinį indėlį į internacionalizacijos tyrimus. Jau įvykusios internacionalizacijos poveikio įmonei pavyzdžiai yra eksporto augimas, pardavimų vidaus rinkoje augimas, produktų inovacijos, procesų inovacijos, išlikimas eksporto rinkose, įmonių išlikimas.
29	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-078	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Alogeninio kremzlės ir kaulo komplekso transplantacijos poveikis sąnario kremzlės regeneracijai eksperimentiniame kremzlės pažeidimo modelyje	815587,17	815587,17	Artroskopinių operacijų metu 80% pacientų randama įvairaus laipsnio ir lokalizacijos sąnario kremzlės pažeidimų. Sąnario kremzlės defektai smarkiai sumažina žmonių darbingumą, riboja judrumą bei inicijuoja osteoartrito vystymąsi. Literatūros duomenimis po sąnario kaulo ir kremzlės autotransplantacijų sportuojantys asmenys grįžta į aktyvų sportinį gyvenimą greičiau ir su aukštesniais gyvenimo kokybės rodikliais, turinčiais įtakos sportinių rezultatų siekimui, negu taikant ląstelinės terapijos metodus. Remiantis literatūra sąnario kremzlės pažeidimai sudaro ~6 atvejai 10 tūkst. žmonių. Viena iš trijų dažniausių invalidumo priežasčių pasaulyje yra osteoartritas. Nėra vieningos nuomonės kaip tiksliai gydyti sąnario kremzlės ir kaulo patologiją. Šiuo metu taikoma vienintelė radikali autologinė kaulo ir kremzlės transplantacija.
30	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-080	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas	Įrodymais pagrįstų glaukomos diagnostikos ir gydymo metodų įdiegimas, taikant novatorišką neinvazinį intrakranijinio spaudimo bei akių kraujotakos rodiklių matavimą	800170,00	800170,00	Glaukoma yra viena pagrindinių aklumo priežasčių pasaulyje, sukelti reikšmingą socialinę ir ekonominę naštą žmonėms bei visuomenei. Pasaulyje yra 60,5 milijonai žmonių (2,65% bendros populiacijos, vyresnių nei 40 m.) sergančių glaukoma. Prognozuojama, kad 2020 m. jų padaugės iki 79,6 milijonų. LSMU, būdama didžiausia šalyje specializuota sveikatos specialistus rengiančia ir susijusius mokslinius tyrimus vykdančia institucija, kartu su mokslinio tyrimo vadovu prof. Alon Harris teikia aukšto tarptautinio lygio projektą, kurio pagrindinis tikslas įrodymais pagrįstų glaukomos diagnostikos ir gydymo metodų įdiegimas, taikant novatorišką neinvazinį intrakranijinio spaudimo (IKS) bei akių kraujotakos rodiklių matavimą. Planuojama nustatyti ryšį tarp regos nervo struktūrinių pakitimų ir IKS pacientams, sergantiems aukšto spaudimo glaukoma,

						normalaus spaudimo glaukoma ir sveikiems asmenims, o taip pat įvertinti hemodinaminius akies kraujotakos rodiklius susijusius su glaukomos vystymusi.
31	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-083	Kauno technologijos universitetas	Socialiniais žaidimais įgalintas vartotojų įtraukimas į vertės kūrimą IRT plėtros kontekste	839273,37	837080,19	Tradiciškai teigiama, jog vertė yra kuriama įmonėse ir nukreipta į vartotojus, tačiau IRT plėtros sąlygomis vartotojai yra įgalinami aktyviai dalyvauti įvairiose įmonės veiklose. Įmonės, reaguodamos į tai, yra priverstos naujai pažvelgti į vertės kūrimo procesą, t.y. įvertinti vartotojų įtraukimo į vertės kūrimą galimybes, sudarančias prielaidas bendros vertės, teikiančios naudą tiek vartotojui, tiek įmonei, sukūrimui. Kompleksinis socialiniais žaidimais pagrįsto vartotojų įtraukimo į vertės kūrimą IRT plėtros kontekste problemos ištyrimas, leis ne tik mokslinių tyrimų rezultatais argumentuoti įvardintus probleminius aspektus, bet ir atskleisti atskirų socializacijos tendencijų raišką IRT plėtros sąlygomis.
32	VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-085	Vilniaus Universitetas	Ekonominės krizės (recesijos) iššūkiai teisės viešpatavimui ir žmogaus teisėms	965991,92	945689,90	Tyrimo dalykas – 2008 m. kilusios ekonominės krizės (recesijos) poveikis Lietuvos teisinei sistemai. Viešosios valdžios institucijų jau priimti, inicijuojami ir/arba siūlyti, bet nepriimti/neįgyvendinti į socialinių institutų efektyvumo didinimą bei sąnaudų mažinimą nukreipti teisėkūros ir teisės taikymo sprendimai, kuriais siekiama įveikti krizę ar bent sušvelninti jos padarinius, bus kompleksiškai nagrinėjami jų poveikio Lietuvos teisinės sistemos konstituciniams pagrindams, inter alia teisės viešpatavimui (demokratinei santvarkai ir teisinės valstybės principo įgyvendinimui) ir žmogaus teisėms, aspektu. Konkrečiai, bus sistemiškai analizuojami: 1) teisėkūros ir teisės taikymo sprendimai (inter alia dėl socialinės apsaugos bei mokesčių sistemų pertvarkymo, darbo santykių teisinių pagrindų koregavimo), kuriais siarunami jau valstybės prisiimti, bet nebegalimi visa apimtimi užtikrinti įsipareigojimai visuomenės nariams ar net atsisakoma juos užtikrinti, nors jie ligi šiol buvo traktuojami kaip sukūrę teisėtus ir teisine tvarka ginamus lūkesčius; 2) teisėkūros ir teisės taikymo sprendimai (inter alia dėl iniciatyvų didinti viešosios valdžios atvirumą, prieinamumą ir/arba įtraukti visuomenę į viešosios valdžios institucijų veiklą), kuriais atsisakoma anksčiau numatytų žmogaus teises bei pasitikėjimą demokratinėmis viešosios valdžios institucijomis galinčių sustiprinti priemonių; 3) teisėkūros ir teisės taikymo sprendimai (inter alia dėl viešosios valdžios institucijų funkcijų siaravimo, procedūrų intensyvinimo), dėl kurių didėja visuomenės nuostata, kad būtinumu užtikrinti tam tikrus materialinius, socialinius poreikius pateisintinas žmogaus teisių (ne tik ekonominių, socialinių ir kultūrinių, bet ir asmeninių, pilietinių ir politinių) apsaugos mažinimas arba grėsmių joms sukėlimas.

